

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945. njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dn

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD 1
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 222 (14.313)

Trst, četrtek, 24. septembra 1992

Sindikata pred težko nalogo vodenja in usmerjanja delavske ogorčenosti

Množične protestne manifestacije dokaz zavračanja vladnih ukrepov

V Milanu več kot sto tisoč ljudi, od teh jih je le peščica kontestirala sindikalno vodstvo
Delavci vse glasneje zahtevajo vsedrjavno splošno stavko za zaščito svojih interesov

MILAN — Dan po brutalni agresiji na generalnega tajnika CGIL Bruna Trentina v Firencah, se je nekaj podobnega, a v precej blažji obliki ponovilo v Milanu, kjer je bil trenutni grešni kozel nezadovoljstva skupinice razjarjenih manifestantov konfederalni tajnik UIL Silvano Veronese. Zbrani množici je govoril le kake štiri minute. Ko je dež jajc, matic, kamenja in drugih predmetov postal pregost, se je umaknil z odra. Kljub temu pa je bila milanska manifestacija za sindikat »veličastna«, kontestacija peščice »prenapežev« ni namreč spremenila dejstva, da Milan že desetletja ni videl takega delavskega protesta. Na trgu pred milansko stolnico se je namreč zbralo več kot sto tisoč ljudi, da bi s svojo prisotnostjo nesporno dokazali nasprotovanje vladnemu gospodarskemu manevru. Ljudje so ostali na trgu tudi po Veronesejevem odhodu, tako da je pol ure kasneje na oder stopil tajnik milanske delavske zbornice Carlo Ghezzi in v desetminutnem improviziranem govoru po-

miril duhove, tako da se je ta manifestacija končala brez incidentov, saj je jasno povedal, da bo moral sindikat oklicati vsedrjavno splošno stavko, če ne bo prišlo do korenitih popravkov vladnega gospodarskega manevra.

Manjše kontestacije so bile tudi na manifestaciji v Bologni, kjer pa so sindikalni redarji uspeli izločiti kontestatorje, ki jim je uspelo zagrnati proti odru le nekaj krompirjev in sindikalne voditelje opsovati z »burkeži, prodanci in hlapci«. Konfederalnemu tajniku UIL Giancarlu Fontanelliju je tako uspelo nemoteno in ob odobravanju skoraj 50 tisoč ljudi povedati, da se je sindikat odzval pozivu delavcev in da se pri tem ne bo ustavil: »Splošna stavka bo obsodba Amatove vlade.« Fontanelli je najodločneje obsodil gospodarski manever, pozval je vse tri ministre v gospodarskih resorjih, naj odstopijo, in dodal: »Vlada je s svojimi izbirami julijski sporazum proglasila za mrtvega.«

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Delavci so s transparenti v Milanu izpričali svoje ogorčenje

(AP)

Nemško francoski dogovor za nov polet ES

BRUSELJ — Diplomatskemu molku po sestanku med Mitterrandom in Kohlom so sledile večeraj manj diplomatske izjave. Nemški kancler je pojasnil, da bosta s francoskim državnim poglavarjem na evropskem vrhu 16. oktobra v Londonu predlagala demokratizacijo Evropske skupnosti. Z drugimi besedami: izvršna komisija naj se otrese odločitvene mrzlice in birokratske navlake, evropskemu parlamentu naj se dodelijo širše pristojnosti, slednji pa naj se periodično sestaja z nacionalnimi parlamenti. »Evropa ne sme postati zvezna država, znotraj katere bi se vse poplitnilo, pač pa naj postane politična streha, pod katero naj se problemi vsake posamezne države rešujejo s skupnimi močmi,« je poudaril Kohl, ki pa je s cikanjem na zbirokratiziranost ES razdražil podpredsednika njenega izvršnega telesa Bangemanna: »Edini očitnik, ki ga sprejememo, je ta, da nismo vselej dovolj obrazložili svojih odločitev, sicer pa evropska komisija ni kriva krize, v katero je zabredel postopek za ratifikacijo maastrichtske pogodbe, kakor tudi ne viharja na deviznem trgu.«

Pariz in Bonn pa sta šla večeraj še korak dalje: njuni narodni banki sta v skupnem sporočilu navedli, da stvarno stanje nemškega in francoskega gospodarstva ne opravičuje spremembe paritete med marko in frankom, kar pomeni, da se bosta složno zoperstavljali špekulacijam proti franku. Hkrati je pariški emisijski zavod povišal z 10,5% do 13% obresti na 5- do 10-dnevna posojila bančnemu sistemu. To je nekako v sozvočju s tezo mnogih ameriških pa tudi nemških analitikov, ki menijo, da bi morala Bundesbank znovič znižati diskontno mero za odstotek, francoska narodna banka pa je prav za toliko povzdigniti. V Bonnu tega izrecno ne izključuje: bodo v prid franka vendar ukrenili tisto, česar niso marali v korist funta šterlinga in lire?

Vrednost italijanskega denarja je večeraj upadla nasproti dolarju, ki je veljal približno 1.272 lir, a je bila pretežno ustaljena nasproti marki, ki je kotirala okrog 841 lir. Pač pa je kazalnik MIB na milanski borzi vrednostnih papirjev nazadoval skoraj za 1,5 odstotka.

Danes bo pred generalno skupščino govoril predsednik Slovenije Milan Kučan

ZR Jugoslavija nima več mesta v OZN

Panić že zaprosil za sprejem v članstvo

Veleposlanik BiH pri OZN Mohamed Šećirbej

(AP)

NEW YORK — Generalna skupščina OZN je v torek ponoči praktično izključila tako imenovano Zvezno republiko Jugoslavijo iz svetovne organizacije in dejavnosti njenih teles. Za tak sklep je bilo 127 držav, proti jih je bilo 6, vzdržalo pa se jih je 26. Tako se je prvič v zgodovini svetovne organizacije zgodilo, da so izključili neko državo, za kar je glasovala tudi Republika Slovenija. To pomeni, da nekdanje SFRJ dejansko ni več, Srbija in Črna gora pa nista njeni avtomatični naslednici. Zato tudi nova, tretja Jugoslavija, oziroma ZRJ, ne more biti naslednica bivše zvezne države in zasedati njenega sedeža v generalni skupščini. Zvezna republika Jugoslavija bo morala za članstvo v Združenih narodih zaprositi, kar je premier Panić že storil. Tak razplet ni bil nepričakovan, čeprav si je Panić v minulih dneh močno prizadeval za preložitve glasovanja o tem in skušal prepričati tudi zunanje ministre stalnih članic Varnostnega sveta, nato pa še generalne skupščine.

Milan Panić je sicer s privoljenjem petih stalnih članic Varnostnega sveta v generalni skupščini nastopil, poleg tega pa je pred glasovanjem ruski zunanji minister Kozirev izjavil, da ima Panić določene zamisli, kako zagotoviti mir na področjih, kjer divja vojna. Rusija, kot je dejal Kozirev, Panićeve zamisli podpira in pričakuje, da bodo sprejete. Premier ZRJ pa je dejal, da je prepričan, da bo mir dosežen, če bodo podprli njegove zamisli. Seveda bo na mir, kot je pribil, še treba čakati, a že zdaj je menda v Bosni in Hercegovini 40 odstotkov manj bojov. Izjavo je dal tudi ameriški državni sekretar Lawrence Eagleburger, ki meni, da se Panić močno trudi in da v sedanjih okoliščinah počne vse, kar je v njegovi moči.

Naj spomnimo, da pred Panićevim nastopom v New Yorku, v Beogradu, Vojislav Šešelj in socialisti niso skušali zrušiti sedanje premiera v skupščini, saj menijo, da bi bila to za Srbijo popolna katastrofa. Pod-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Do aretacij je prišlo v okviru milanskega škandala s podkupninami

Za zapahi sedem upraviteljev iz Lacija

RIM — V okviru milanske preiskave »čiste roke« so pod obtožbo korupcije z obtežilnimi okoliščinami večeraj v Laciju aretirali sedem oseb, demokristjanskemu senatorju in članu komisije za delo in socialno skrbstvo, 46-letnemu Giorgiu Moschettiju, pa so izročili sodno jamstveno obvestilo. Za zapahi so se tako znašli predsednik Coreca Saverio Damiani, sedanjí predsednik rimskega občinskega prevoznega podjetja Atac Luigi Pallottini (na sliki AP), bivša predsednika Ataca Mario Bosca in Renzo Eligio Filippi, nekdanja predsednika Extempor in Acotal, De Simoni in Poggiani, ter bivši član upravnega sveta Državnih železnic Caporali.

Osumljenci naj bi bili vpleteni v milansko afero s podkupninami, ki naj bi jih družba Socimi (milansko gradbeno industrijsko podjetje) plačala zaprti sedemeri in drugim javnim upraviteljem. Bosca, Damiani, Pallottini in Filippi naj bi bili vpleteni v preiskavo o

naročilih podjetja Socimi Atacu, Caporali za posle z železnico, Poggiani in De Simoni pa naj bi »nadzorovali« naročila deželnemu prevoznemu podjetju Acotal. Kot se je izvedelo, naj bi Socimi v zadnjih letih plačala za več kot 30 milijard lir podkupnin, in to osumljeni sedemeri in tudi drugim. Zaporne naloge je na zahtevo milanskih državnih pravdnikov, ki vodijo preiskavo »čiste roke«, podpisal milanski sodnik za preliminarno preiskavo Italo Ghitti. Preiskovalci so osumljencem prišli na sled po večkratnem zaslišanju bivšega predsednika in pooblaščenega upravitelja podjetja Socimi Alessandra Marzocca. Kasneje so tudi kontrolirali bilance podjetja in odkrili precej nepravilnosti, zaradi katerih so tudi zahtevali sodni stečaj. Odkrite nepravilnosti pa so preiskovalce tudi pripeljale na sled podkupovanju, ki je vodilo v Rim. Podkupnine so bile izplačane v Milanu, zato je za preiskavo tudi pristojno tamkjašnje sodišče.

Tragičen obračun slabega vremena v južni Franciji

□ □ □

Hudi spopadi v BiH zahtevali nove žrtve

NA 2. STRANI

Val slabega vremena nad Evropo napoveduje dokončen konec poletnih dni

Tragičen obračun neurja v Franciji

Tudi v Liguriji mrtvi in pogrešani

PARIZ, SAVONA — Izredno neurje, ki je v torek in prejšnjo noč pestilo osrednja in južna območja Francije, je po zadnjih podatkih terjalo 22 življenj, na desetine ranjenih in ogromno gmotno škodo. Obračun pa bo nedvomno še hujši, saj pogrešajo kar 20 oseb. Vas Vaison la Romaine pri Avignonu (na sliki AP) je plačala najtežji davek, kar priča 17 trupel v občinski telovadnici. Morijo je povzročil 15-metrski vodni val potoka Ouveze, ki je pred seboj rušil vse, kar se mu je postavilo po robu. Najbolj jo je skupil kamping, kjer je v počitniških prikolicah bilo kakih 120 turistov. Narasle vode so odnašale prikolice in avtomobile, niso pa prizanesle niti zidanim hišam, saj je kakih 6 tisoč ljudi Vaisona la Romaine v bistvu izgubilo vse. Reševanje in odpravljanje posledic katastrofalnega neurja je izredno obteženo zaradi prekinjenih prometnic.

V Franciji bi se moralo v prihodnjih urah vreme nekoliko izboljšati, meteorologi pa napovedujejo novo poslabšanje, ki je že zajelo jugovzhodna območja Velike Britanije in London. Obilno deževje je tu za sedaj povzročilo le poplave, zastoje v prometu in gmotno škodo, na srečo pa ne žrtv.

Manj sreče so imeli na širšem območju Savone, kjer sta dve osebi izgubili življenje, več pa jih pogrešajo. Podobno kot v Franciji so tudi tu narasle vode povzročile pravo razdejanje. Včeraj dopolne se je zrušil celo osrednji del viadukta Tasce na avtocesti Savona-Torino pri Cadiboni. V Montemoru se je zrušila neka hiša. Pod ruševinami je življenje izgubila neka ženska, njenega moža pa so uspeli rešiti. Včeraj so gasilci našli tudi truplo 24-letne nosečnice, ne pa trupelca njene triletne hčerke.

Na celotnem območju se že 48 ur trudi kakih 200 gasilcev, ki skušajo vsaj nekoliko omiliti težave prizadetega prebivalstva. Civilna zaščita je že ustanovila štiri operativne centre za nudenje pomoči, na prizadeto območje so že poslali poljsko kuhinjo, ki bo ljudem zagotovila vsaj 800 toplih obrokov. Iz Emilije-Romagne so po-

slali nove okrepiteve v ljudeh in tehniki, ker skušajo čimprej usposobiti poškodovane prometnice, predvsem pa avtocesto Savona-Torino.

Po pričevanju ljudi in gasilcev takega neurja ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Oblasti so že proglasile celotno območje za prizadeto od naravne nesreče, do nadaljnjega pa v vseh solah ne bo puka.

Kot običajno pri ekvinočnih nevihtah so meteorološke napovedi do skrajnosti pomanjkljive. Meteorologi le navajajo, da bo zaradi prodora hladnega zraka prišlo do padavin in neviht, kje in kdaj, pa je prepuščeno reliefu in termodinamiki. Najhuje naj bi bilo danes ob severnem in srednjem Jadranu, pri nas naj bi nevihte spremljali močni udari vetra. Jutri se bo nekoliko izboljšalo, temperatura bo nekoliko padla, tako da novi prodor hladnega zraka v nedeljo ne bi smel povzročiti hujših neviht.

V Bosni se nadaljujejo hudi spopadi

Sarajevo naj bi bilo demilitarizirano

SARAJEVO — V Bosni in Hercegovini spopadi divjajo še naprej. Po najnovejših podatkih naj bi bilo v preteklem tednu ubitih 375 ljudi, skoraj 190 pa ranjenih. Republiško krizno poveljstvo je sporočilo, da je bilo zadnjih 7 dni najbolj tragičnih od začetka vojne v tej državi. Novo krizno žarišče je Maglaj, ki ga poleg Gradačca srbske sile napadajo z vsemi vrstami orožja. Na Maglaj je, kot poročajo, padlo okoli 2 tisoč granat. Napadi agresorja so se nadaljevali tudi včeraj. Ob tem velja spomniti, da so sprte strani doslej podpisale že 39 premirij in raznih sporazumov. Že tretji dan zapored se nadaljujejo spopadi na območju Brčkoga. Poleg topov srbske sile uporabljajo pri napadih tudi rakete. V Bihaču so preživeli pekleno noč v vseh delih mesta. Zadeta je bila bolnišnica, v kateri je zaradi napadov umrlo 11 pacientov, več kot dvajset pa jih je bilo ranjenih. Na kraj tragedije so prišli takoj tudi predstavniki mednarodnega Rdečega križa. V tem mestu so včeraj zjutraj razglasili splošno nevarnost, obramba pa naj bi, kot poročajo, imela velike uspehe, saj naj bi ubila kakih petdeset tako imenovanih belih orlov in niških specialcev. Tudi v Sarajevu je bilo že včeraj dopoldne slišati streljanje, čeprav je bilo po polnoči dokaj mirno. Napadalcem

je uspelo zažgati celo zgradbo republiške skupščine in tovarno bitumna. Sarajevsko letališče je še vedno zaprto, iz Splita pa je vendarle prispel konvoj tovornjakov z 80 tonami hrane in zdravil. Granate so padale na obrobne dele glavnega bosansko-hercegoveškega mesta, na občino Center in Novo Sarajevo, na Stari grad in Alipašino polje ter na Dobrinjo.

Tudi na Hrvaškem ni bilo mirno. Najhuje je bilo v Slavonskem brodu, kjer je bilo že 174 dni nenehne splošne nevarnosti. Tudi včeraj zjutraj so to mesto napadli z bosanske strani. Gospodarska škoda je velikanska, saj je tovrstne objekte včeraj zadelo okoli 70 projektilov.

Predstavniki mednarodne skupnosti od sprtih strani v Bosni in Hercegovini zahtevajo naj v okviru ženevske konference preučijo predlog o razglasitvi Sarajeva za demilitarizirano območje. Včeraj so se pogajanja o tem nadaljevala v delovni skupini mirovne konference za BiH. Kot je bilo sporočeno, se bodo predstavniki vseh treh strani sešli s komisarko Združenih narodov za begunce Sadako Ogata, ki namerava od njih zahtevati nova zagotovila za odprtje zračnega mostu s Sarajevom. Velja še povedati, da so se včeraj v Ženevi sešli predstavniki treh Cerkev na ozemlju

nekdanje Jugoslavije, in sicer hrvaški kardinal Franjo Kuharič, srbski patriarh Pavle in voditelj muslimanov Selimoski. Srečanje je bilo na svetovnem sedežu cerkvenega sveta in konference evropskih cerkva. Kot so poudarili, naj bi prispevali k ustavitvi vojne v Bosni in Hercegovini. Vsi trije so izjavili, da o vojni sicer ne morejo odločati, skušali pa bodo pomagati, da bi na območju razpadle Jugoslavije znova zavladal mir.

Predsedujoča mirovne konference o nekdanji Jugoslaviji Cyrus Vance in lord David Owen sta se mudila v Atenah, kamor sta odpotovala iz Ženeve. Tam sta pozvala Grčijo, naj skuša vplivati na Srbijo, da bi sedanjo krizo, zlati pa kosovski problem, rešili pravično in po mirni poti. Po sestanku s premierom Micoatakisom je Owen izrazil prepričanje, da bo Grčija pomagala pri prizadevanjih, da bi preprečili razširitev vojne na Balkanu. Obenem je pozval Beograd, naj Albancem na Kosovu prizna njihove pravice in se zavzel za odprtje univerze za albanske študente na Kosovu. Z grškim premierom sta se sogovornika pogovarjala tudi o makedonsko-grškem problemu, saj je Grčija od začetka septembra zaustavila dobavo 75 tisoč ton nafte tej republiki. Danes naj bi Vance in Owen obiskala še Beograd, nato pa Zagreb.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Množične

Mogočne manifestacije pa so bile včeraj tudi v drugih krajih Lombardije in Emilije-Romagne. Na vseh je prišla do izraza odločnost, da se mora sindikat z delavci enotno postaviti po robu vladnemu gospodarskemu manevru.

Za sindikalno zvezo CGIL, CISL in UIL so včerajšnje manifestacije dokončno potrdile, da so po večletnem mrtvilu ljudje ogorčeni, da hočejo konkretne rezultate in ne le besedičenje in da so za to pripravljene tudi množično stopiti na ulice. V sindikatu pa se obenem dobro zavedajo, da je položaj do skrajnosti eksploziven, da obstaja resna nevarnost, da bi kdo izkoristil ljudski gnev. Prav zato se iz včerajšnjih reakcij lahko izlušči po eni strani izredna previdnost in strah, po drugi pa izjave nekaterih sindikalistov, ki skušajo kontestacije kriminalizirati. Tako je generalni tajnik UIL Pietro Larizza včerajšnji napad na Veronesija v Milanu ocenil kot delo »omejenih sinov domačega stalinizma«. Nedvomno se sindikalno vodstvo nahaja v izrednih težavah, saj mora sedaj ponovno pridobiti zaupanje delavcev in se postaviti na čelo sedanje boja proti vladnemu manevru.

Kriminaliziranje peščice običajnih prenapetežev se lahko v danem trenutku spremeni v nevaren bumerang. Generalni tajnik Gibanja za komunistično prenovo Garavini je včeraj jasno navedel, da je »nemoralno prikazovati "nezačudenost" delavcev kot vprašanje javne varnosti, ki se tiče le redkih nasilnežev.« Povsem razumljivo je treba po-

njegovem preprečiti nasilje, a je treba tudi razumeti, da je delavstvo nezadovoljno nad svojim sindikalnim vodstvom, ker ni po vladnem gospodarskem manevru preklalo julijskega sporazuma, zahtevalo obnovo draginske doklade in ostalih pravic, ki jih je ta sporazum odpravil. Severna Liga pa je še bolj brutalno opozorila sindikalno vodstvo, da so med »nasilneži« predvsem obupani družinski očetje. »Kdor je podpisal julijski sporazum, ki je prizadel odvisne delavce, ne da bi jih vprašal za mnenje, ne more sedaj pričakovati aplavzov.«

Nekateri bodo torej skušali sedaj politično vnovčiti ljudski gnev, kar pa spada v pravila politične igre. Na sindikatu je sedaj težka naloga, da ne prepusti sindikalnega boja strankam in da ohrani svojo avtonomijo.

Nedvomno je položaj izredno težak. Predsednik vlade Amato pa je ob vsem tem sinoči sindikalnemu vodstvu napravil medvedjo uslugo, ko ga je javno pohvalil in zagrozil s svojim odstopom, če bi se s popravki sedanji manever izrodil.

● Jugoslavija

prli so tudi predlog Borisava Jovića in odposlali pismo generalni skupščini, v katerem se pridružuje Paničevemu predlogu, da organizacija Združenih narodov za tri mesece preloži odločanje o izključitvi Jugoslavije iz svetovne organizacije, sklep Varnostnega sveta pa naj bi poslali sodišču v Haagu.

Na zasedanju generalne skupščine je britanski diplomat Douglas Forsted poudaril, da je »Jugoslavija najhujši primer nacionalne zagrenjenosti s tragičnimi posledicami«, ruski zunanji minister Kozirev pa je v svojem govoru posredno zopet podprl in branil Srbijo. Dejal je, da morajo sklepe varnostnega sveta spoštovati vse v spopad vpletene strani in da morajo vse bivše jugoslovanske republike obdržati možnost stikov z Združenimi narodi. Predstavnik Bosne in Hercegovine Šećirberj pa je postavljaval vprašanja o izpolnjevanju pogojev Beograda za nov sprjem v Združene narode, saj srbsko glavno mesto po njegovih besedah nadaljuje z agresijo, krši pravice svojih prebivalcev in podobno, kar pomeni, da pogojev na izpolnjuje. Dodal je še, da upajo, da bo ZRJ pogoje čimprej izpolnila in da bo sprejeta v Združene narode. Varnostni svet bo o članstvu ZRJ glasoval najkasneje v treh mesecih.

Združene države Amerike so poslale poseben dokument Združenim narodom, v katerem govori o vojnih zločinih v Bosni in Hercegovini. ZDA so sporočile, da pripravljajo osnutek resolucije, s katero bi ustanovili komisijo, ki naj bi preučila obtožbe in kazenski pregon krivcev za dogodek v BiH. Predstavnik State Departmenta je izjavil, da poročilo predano OZN vsebuje podrobnosti o mučenju zapornikov, o načrtnem ubijanju in trpinčenju civilistov ter o množičnem nasilnem

deportiranju ljudi oziroma o etničnem čiščenju.

O odločitvi generalne skupščine, da izključuje Beograd in GS, je zunanji minister tako imenovane ZRJ Ilija Djukić dejal, da to ni niti konec sveta, niti konec Jugoslavije in da se stiki med ZRJ in svetovno organizacijo ne bodo pretrgali, prav tako pa v OZN ne bodo ukinili sedeža in misije Zvezne republike Jugoslavije.

Prav glede tega je še precej nejasnosti, saj ni jasno, ali je ZRJ popolnoma izključena iz Združenih narodov. Rusija in nekatere druge države menijo, da Jugoslavija lahko zadrži svojo misijo pri Združenih narodih, ZDA pa vztrajajo pri tem, da je treba že zdaj odstraniti jugoslovansko zastavo in ploščo z njenim imenom. Številne države pozdravljajo odločitev generalne skupščine, med njimi je tudi Turčija, ki je izrazila zadovoljstvo nad tem sklepom. Avstrijski tisk na primer ocenjuje, da je degradacija Jugoslavije na raven manj vredne države zelo neprijetna do beogradske politike. Naj dodamo, da je slovenskega zunanje ministra dr. Dimitrija Rupla že sprejel predsednik 47. rednega zasedanja generalnega skupščine Združenih narodov, bolgarski diplomat Stojan Gana, govorila pa sta o vlogi Republike Slovenije v ZN in o resoluciji o izključitvi ZRJ iz svetovne organizacije.

Odločitev generalne skupščine močno odmeva po vsem svetu. Skorajda povsod izražajo zado-

Skupna lista DSL-PSI-PSDI na volitvah v Mantovi

MANTOVA — Načrt za novo zaveznitvo na leviči bo danes zvečer v Mantovi doživel svoj uradni krst, ko bodo pred javnostjo na predvolilnem zborovanju skupaj nastopili tajnik DSL Achille Occhetto, pravosodni minister Claudio Martelli (PSI) in tajnik PSDI Carlo Vizzini. Skupni nastop leaderjev treh strank sodi v okvir volilne kampanje za pokrajinske volitve v Mantovi, kjer se DSL, PSI in PSDI predstavljajo s skupno kandidatno listo. Za to zaveznitvo, ki je z Martellijevim govorom v Genovi dobilo vsedržavni značaj, so si tri stranke prizadevale že od junija, cilj te predvolilne koalicije pa je levičarska pokrajinska uprava.

Volilna kampanja se bo v Mantovi zaključila v petek, ko bodo govorili tajnik PRI La Malfa, vodja Severne lige Bossi in tajnik mi-sovcev Fini. Pobudo treh strank je negativno ocenila krajevna KD, sodelovanje pa sta zavrnila Orlanova Mreža in SKP.

Odločen protest Slovenske deželne komisije PSI

Giulio Camber žalil slovensko manjšino

GORICA — Predsednik Slovenske deželne komisije PSI Rudi Pavšič je pri pristojnih deželnih strankinih organih protestiral zaradi nedeljskega nastopa podtajnika v ministrstvu za prevoze in trgovsko mornarico Giulia Camberja, ki je sodeloval na slovesnosti za mir v Medeji (Gorica).

Iz poročil krajevnega časopisa je razvidno, da se je vladni predstavnik, ki je bil v parlament izvoljen tudi zaradi volilnega zavezništva Liste za Trst s tržaško PSI, čemur so slovenski socialisti verdo nasprotovali, dokaj dvomljivo in mestoma žaljivo izrekel o slovenski narodnostni skupnosti ter o privilegijih, ki naj bi jih bila ta deželna.

Zastopnik Slovenske komisije ugotavlja, da je zelo vprašljivo takšno nastopanje vladnega predstavnika in to še posebno v

trenutku, ko edini zastopa našo deželo v vladni koaliciji.

Vse bolj očitno postaja, ugotavlja Pavšič, da je pobuda o tem zavezništvu škodila socialistični stranki, ki mora sloneti in se razvijati na idealih miru, družbene pravičnosti in ob upoštevanju italijanske ustave, ki manjšinam zagotavlja pošteno zaščito.

Vprašljiv je tudi takšen Camberjev nastop na slovesnosti, ki je namenjena miru in spoštovanju sočloveka. Ob tem gre podčrtat dejstvo, da umetno ustvarjanje sovraštva in instrumentalno podtikanje lahko koristi takšnim ljudem, ki svoje politično bogastvo gradijo na teh osnovah, vsekakor pa škodi obmejni stvarnosti, kakor je naša, se zaključuje tiskovno sporočilo Slovenske deželne komisije socialistične stranke.

V okviru klestenj, ki jih predlaga Turello DSL: Skrčiti število deželnih odborništ

TRST — »Predlogi glede oklestenja deželnih ustanov in struktur, ki jih je iznesel predsednik Vinič Turello, so v določenem smislu dobrodošli, vendar pa so še zmerom nezadostni.« Tako piše v tiskovnem sporočilu načelnika deželne svetovalske komisije DSL Renza Travanuta, ki je mnenja, da bi moral biti pristop k temu problemu količinski in kakovostno drugačen od Turellovega.

»Po našem ni dovolj "poslati domov", kot pravi predsednik Dežele, samo nekatere upravne svete deželnih ustanov in podjetij, ampak je treba predvsem nanovo opredeliti vlogo teh struktur, ki upravljajo danes s kakšnimi 200 milijardami lir deželnega proračuna, ne da bi jih lahko deželna skupščina kakor koli nadzorovala,« nadaljuje Travanut in dodaja: »Nanovo jim je treba določiti naloge in finančne dotacije ter po možnosti nadomestiti upravne svete s figuro edinega upravitelja,

istočasno pa revidirati stroj deželnega organika, katerega potencial ni povsem izkoriščen, kakor je to izrecno zatrdil tudi računski dvor.« Travanut ob tem navaja »protislovno ravnanje deželne uprave, ki po eni strani predlaga klestenje in prestrukturiranje, po drugi strani pa je predložila zahtevne osnutke, ki povečujejo itak zajetni organik (več kot 4.000 oseb) za nadaljnjih 200 enot in obremenjuje deželni proračun za dobrih 150 milijard lir.«

Demokratska stranka levice odločno zagovarja tezo, po kateri bi bilo treba omejiti tudi samo število deželnih odbornikov, ki dosega danes gornji prag, določen v statutu o avtonomiji. Skratka, odpraviti gre nekatere odborniške aparate in nanovo definirati naloge in vlogo deželnih direktij in služb, katerih pristojnosti se prečesto prepletajo in obremenjujejo delovanje deželnega sistema.

PSI in LDS nameravata poglobiti sodelovanje

VIDEM — V Vidmu sta se večeraj srečali delegaciji deželne PSI in Liberalno-demokratske stranke Slovenije. Šlo je za prvo uradno sežanje obeh strank po sestavi nove vladne večine v Sloveniji, ki jo vodi prav predstavnik LDS dr. Janez Drnovšek.

Uvodoma je deželni podtajnik PSI Alessandro Colautti (v delegaciji so bili še podpredsednik Dežele Ferruccio Saro, podpredsednik videmske Pokrajine Giacomo Cum ter zastopnika Slovenske komisije Rudi Pavšič in Bogo Samsa) razčlenil zdajšnji položaj v deželi in podčrtal projekt o večji avtonomiji deželne PSI. V ta okvir sodi tudi povečano sodelovanje z bližnjo Slovenijo ter še posebej s tistimi strankami, ki se prepoznava v laični stvarnosti, zato tudi z Liberalno-demokratsko stranko.

Posebej o možnosti gospodarskega sodelovanja je spregovoril podpredsednik Dežele Ferruccio Saro, ki je omenil nekaj že utečenih projektov na področju infomiranja in gospodarstva, ki so se uresničili tudi ob posredovanju socialistične stranke.

Glede splošnega sodelovanja s Slovenijo tudi v viziji večje deželne avtonomije socialistične stranke ne gre pozabiti na vlogo same Slovenske komisije in sploh na narodnostna vprašanja.

O perspektivah Slovenije in same LDS ob bližnjih volitvah in sodelovanju z deželnimi socialisti je spregovoril Jože Školjč. Omenil je, da LDS bo tudi v tem vročem predvolilnem obdobju skušala uresničiti zastavljene programe ter prispevala, da se čimprej izglasujeta zakona o lastninjenju in bankah. O morebitnih povolilnih koalicijah pa da je preuranjeno govoriti in da ne obstajajo že aprioristična zavezništva.

Specifično o gospodarstvu je predstavnik LDS (v delegaciji sta bila še Franco Juri in Igor Lauš) podčrtal potrebo po tujem vlaganju v slovensko neinflacijsko gospodarstvo.

Poglavje zase pa je vprašanje beguncev, ki jih je danes v Sloveniji že nad 70 tisoč. Predstavniki LDS so zaprosili za pomoč pristojne deželne dejavnike, da bi na stvaren način pomagali ublažiti ta problem, ki ga desnica uporablja v predvolilne namene. Sicer podrobno o teh vprašanjih naj bi tekla beseda na srečanju med slovensko in deželno vlado oziroma med predsednikom vlade Janezom Drnovškom in italijanskim ministrskim predsednikom Giulianom Amatom, ki naj bi se prav na pobudo PSI v kratkem srečala.

Način dodeljevanja TV frekvenc potrebno revidirati

TRST — Predsednik deželnega odbora za radiotelevizijsko službo Franco Brussa je poročal deželni svetovalski komisiji za kulturo o izvajanju načrta za dodelitev frekvenc, ki ga predvideva tako imenovani zakon Mammi in ki ga je sprejela rimska vlada v junijskim dekretom. Brussa je ocenil kot pozitivno dejstvo, da je prišlo po dvajsetih letih kaosa vendarle do določitve televizijskih postaj, ki bodo lahko zakonito oddajale svoje programe, v isti sapi pa poudaril, da je ukrepanje pristojnega ministrstva oškodovalo krajevne zasebne postaje, poleg tega pa ni rešilo problema radijskih oddaj.

Brussa je obsodil način točkovanja, po katerem so sestavili prednostno lestvico tele postaj, ki so habilitirane za oddajanje: premalo so upoštevali »starost« postaj in razliko med tistimi, ki oddajajo 112 ur tedensko, in tistimi s polovičnim časom oddajanja, premajhna je razlika med postajami, ki ustvarjajo oddaje splošnega interesa in obenem informativne oddaje, in tistimi, katerih dejavnost je pretežno komercialna, razen tega so skoraj povsem prezrili one, ki sestavljajo programe na lastno pest. Ne samo, dali so prednost televizijskim postajam v Venetu, oškodovali pa postaje v Furlaniji-Julijski krajini. Zaradi tega, je naglasil Brussa, bo treba s prizivi zahtevati revizijo kriterijev za sestavo prednostne lestvice oziroma ustrezno spremembo junijskega odloka.

Svetovalac Ugo Poli (DSL) je menil, naj bi predloge za prilagoditev dekreta vladi skupaj formalizirala Veneta in FJK, da ne bi prišlo do nove diskriminacije naše dežele. Lucio Vattovani (KD) pa je želel pojasniti o usodi Teleantenne in Telequattro ter dejal, da je treba omogočiti postajama TVM in Canale 6 oddajanje, ker izpolnjujeta za to vse pogoje. Predsednik deželne svetovalske komisije za kulturo Bojan Brezigar (SSk) je izrazil pripravljenost, da predloge odbora za radiotelevizijsko službo predloži članom komisije in skupščini.

Predsedstvo Chiabudinija je še zmeraj pod vprašajem

ČEDAD — Odstop predsednika Gorske skupnosti za Nadiške doline Giuseppa Chiabudinija bo čedajski območni odbor KD obravnaval v naslednjih dneh. Tako so se domenili na seji odbora, ki jo je sklical načelnik KD v gorski skupnosti Pietro Graffigh. Na njej namreč ni bilo zadostnega števila članov (15 na 24), da bi se dokončno izrekli o Chiabudinovi odločitvi. Odstop predsednika je sledil nesoglasju v sami večini (KD, PSI, PSDI) glede finančnega obračuna 1991. Predvsem zaradi nasprotovanj znotraj KD se je Chiabudini odločil za odstop in s tem sprožil preverjanje v večinski stranki. Marsikateri svetovalac KD v gorski skupnosti ne soglaša s pobudami predsednika in je zato izrazil priložnostno glasovanje finančnega obračuna, da je »obračunal« tudi z njim. Tudi odsotnost skoraj polovice članov območnega odbora KD je treba oceniti v tej luči, tako da je že jasno, da sta v stranki nastali dve frakciji: ena, vrjetno manjšinska, za Chiabudinija, druga pa proti njemu in njegovemu načinu dela.

Prihodnja seja odbora KD naj bi bila torej odločilna. (R.P.)

Znotraj manjšine onstran meje vidna nesoglasja

PIRAN — Vse bolj je očitno, da je prišlo med pripadniki italijanske manjšine v Istri do določenih nesoglasij. Piranska skupnost Italijanov »Giuseppe Tartini« je sprejela posebno izjavo, v kateri ugotavlja, da izvršni odbor Italijanske unije nima ustreznega skupščinskega nadzora, zato predlaga bolj aktivno vlogo skupščine Italijanske unije in preverjanje delovanja tega izvršnega odbora, predvsem pa registracijo Unije Italijanov tudi v Sloveniji. Skupščina piranske Skupnosti Italijanov, ki je zasedala v ožji sestavi, je po temeljiti razpravi sprejela nekaj ugotovitev. Najprej, da izvršni odbor UI vodi to organizacijo sektaško. Zahtevajo takojšnje oblikovanje take Unije, ki bo dejansko predstavljala občinske skupnosti Italijanov. Z registracijo UI v Sloveniji (zdej je registrirana le na Hrvaškem) bi pripadniki manjšine v Sloveniji pridobili organizacijo, ki spoštuje principe pravne države, trdijo v Piranu. Prav tako bi se morala UI odpri vsem političnim silam, tako italijanskim kot slovenskim in hrvaškim. Čimprej bi morali spet vzpostaviti stike s slovensko manjšino v Italiji. Piranski predstavniki italijanske manjšine ne soglašajo s tem, da UI ni bolj pripravljena odpravljati nesporazume (in spore), do katerih je prišlo, ko Slovenija ni hotela podpisati tristranske pogodbe o položaju in vlogi manjšine. Zahtevajo tudi vzpostavitev ustreznih informacijskih kanalov, s pomočjo katerih bi bila manjšina bolj obveščena o delu Italijanske unije, in možnost glasovanja o zaupnici izvršnemu odboru Unije. O teh problemih se bodo podrobneje pogovorili na posebnem sestanku manjšinske skupnosti prihodnji teden.

BORIS ŠULIGOJ

S plačilno kartico »Activa« možni nakupi v vsej Sloveniji

KOPER — S kreditno plačilno kartico »Activa«, ki jo je 1. junija letos vpeljala Splošna banka Koper in se je doslej na Primorskem že močno uveljavila, bo odslej mogoče plačevati skoraj po vsej Sloveniji. V sistem plačilne kartice Activa so namreč pristopile še Kreditna banka Maribor, Splošna banka Celje, Komercialna banka Nova Gorica in Dolenjska banka Novo mesto, v kratkem pa pričakujejo pristop še nekaterih drugih slovenskih bank, zato v koprski banki ocenjujejo, da bo še letos ta kartica postala vseslovenska (z njo je mogoče že plačevati tudi v nekaterih ljubljanskih trgovinah).

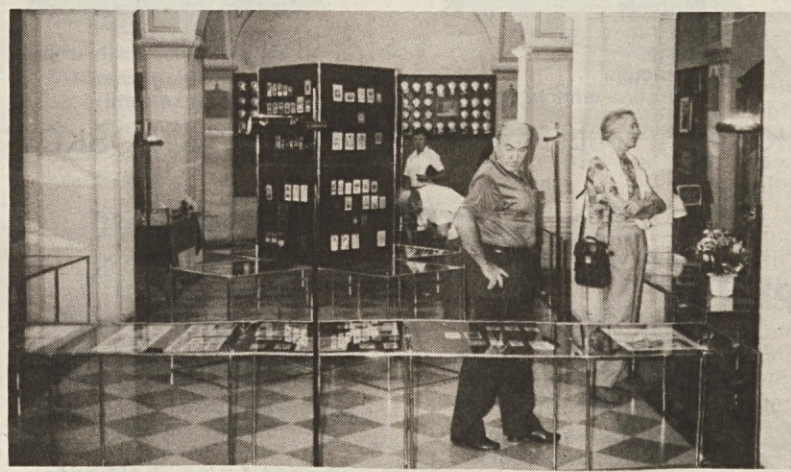
Splošna banka Koper je bila (če odmislimo hranilnico Fiba Koper) prva banka, ki je začela poizkusno za Ljubljansko banko uvajati plačilno kartico. Ker so se priprave vlekle, so se v koprski banki odločili in izdelali svojo plačilno kartico; v pičlih treh mesecih so izdali 400 kartic. Z njo je mogoče plačevati na 300 prodajnih mestih, do konca leta pa bodo izdali vsaj 6000 kartic, nakupi pa bi, po obljubah in napovedih direktorja Splošne banke Koper Vojka Čoka, naj bi se letos možni v kakih 1000 trgovinah po vsej Sloveniji.

S plačilno kartico je bilo že poleti mogoče plačevati v nekaterih (14) istrskih prodajnalnah. Za jesen pa napovedujejo tudi možnost plačevanja v nakaterih tržaških trgovinah; ob tem ne bo potrebno imeti deviznega računa, saj tolar štejejo kot konvertibilno valuto in bodo ob nakupih v Italiji obremenili tolarški tekoči račun. Poglavitne prednosti plačevanja s to kartico so (poleg tega, da pri sebi ni potrebno imeti gotovine) še naslednje: le trikrat mesečno banka obremeni tekoči račun, kar pomeni zamik v dejanski obremenitvi tekočega računa in s tem pozitivne obresti; imetnik kartice ima pravico prekoračitve limita na tekočem računu v višini petkratnega zneska osebne dohodka (za eno leto); po prijavi morebitne izgube kartice pa banka že po 24 urah jamči za morebitno nastalo škodo. Namen vseh slovenskih bank, ki so se odločile za to kartico je, da bi postala kar se da množična, da bi jo torej čimveč ljudi kar se da pogosteje uporabljalo ter bi tako res prevzela vlogo pravega »plastičnega« denarja.

B. Š.

V kripti na Stari gori razstavili podobice božjih poti in svetišč na obeh straneh meje

STARA GORA — Svetišče na Stari gori je bilo v nedeljo prizorišče pomembnega kulturnega dogodka v prireditvi Sveta slovenskih organizacij in novogoriškega muzeja in sodelovanju s kulturnim društvom Studenci iz Čedad. V kripti svetišča so odprli razstavo podobice nekaterih znanih in manj znanih božjih poti in svetišč, ki ležijo na obeh straneh slovensko-italijanske državne meje (na sliki). Gre za prvi obsežnejši prikaz podobice svetišč ali posameznih njihovih delov na sv. Višarjah, na Stari gori, v Vidmu, v Krminu, na sv. Gori, na Kostanjčevci, v goriški kapucinski cerkvi, v Logu pri Vipavi, v Krepljah pri Tomaju, na Barbanu, in Strunjanu in na Trsatu nad Reko. Za pobudo so se odločili ob prihodu papeža Janeza Pavla drugega v naše kraje. Razstava, ki so jo odprli najprej v Gorici, kasneje pa na Barbanu, obsega nad 400 podobice od konca 17. stoletja do danes. Gre za kulturni dogodek, ki presega

verske okvire, saj je na podobicih moč spoznati arhitekturo raznih cerkva in svetišč ter stavb okoli njih. Razvidna so tudi oblačila nižjih in višjih slojev ter njihove navade. O vsebini razstave in njeni sporočilnosti sta na nedeljski slovesnosti spregovorila Drago Sedmak, višji kustos Goriškega muzeja,

ter Marija Ferletič, predsednica Sveta slovenskih organizacij, ki je izpostavila željo prireditelj, da bi tudi tak kulturni dogodek prispeval k utrjevanju prijateljstva in k večji strpnosti. Kulturni spored so obogatili pevci zbora Nediški puobje, ki so peli tudi med mašo, ki jo je daroval pater Filip Rupnik.

(R.P.)

Začasno odlagališče bo v Ul. Errera Avtoprevozniki končali protest

Protest avtoprevoznikov, ki so za sedem dni zapored "zasedli" Trg Unità s svojimi vozili, da bi javnost, predvsem pa pristojne oblasti opozorili na pomanjkanje odlagališč za odpadke, brez katerih ne morejo opravljati svojega dela, se je v bistvu zaključil. "Blokada" se bo sicer zaključila danes ob 8. uri, ko bo občinska uprava prejela pisni potrdili KZE in Pokrajine za odprtje novega odlagališča v Ul. Errera. Tovornjaki so tako torej še prejšnjo noč ostali na glavnem mestnem trgu.

To je sicer le prva faza pri reševanju problema avtoprevoznikov. Novo odlagališče naj bi namreč bilo na razpolago le za tri mesece, torej za obdobje, ki je potrebno za definicijo birokratskega postopka, ki trenutno upočasnjuje začetek delovanja ostalih odlagališč v pokrajini.

Sicer pa je bil tudi včerajšnji dan na Trgu Unità, predvsem okrog 17. ure, zelo vroč, ko je kazalo, da se je pri reševanju problema ponovno zataknilo. Avtoprevozniki so tudi tokrat ohranili mirno kri kljub sedmim dnevom čakanja, v katerih so po splošni oceni vsi skupaj utrpeli okrog 50 milijonov lir škode dnevno. Problem je torej rešen za tri mesece, v tem obdobju pa naj bi se po mnenju vseh našle zadovoljive dolgoročne rešitve.

Na sliki (foto Križmančič) kamion na Trgu Unità.

Prepoved izvoza v Hrvaško, Bosno in Hercegovino ter Makedonijo Sankcije Evropske skupnosti prizadele tukajšnja izvozno-uvozna podjetja

Evropska skupnost je spet »udarila« na uvozno-izvozna podjetja. Preteklo soboto, 19. septembra, je stopil v veljavo sklep dvanajsterice, ki prepoveduje (razen nekaterih izjem) izvažanje proizvodov iz držav Evropske skupnosti v Hrvaško, Bosno in Hercegovino in Makedonijo. ES je poostrila gospodarske sankcije proti državam bivše Jugoslavije (Slovenija je izvzeta), da bi tako okrepila ekonomski embargo proti Srbiji in Črni gori, za kar so se pred meseci odločili Združeni narodi. Pri dvanajsterici so namreč uvideli, da so bili rezultati embarga proti Jugosrbiji dokaj pičli: Srbija je namreč še naprej prejela potrebno blago in to kar iz nekaterih drugih evropskih držav (Madžarske, Romunije in Bolgarije), pa tudi iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine. Evropski možje so hoteli zato spet priviti svoj gospodarski vijak, tokrat na račun držav, ki mejijo na Srbijo in Črno goro, s tem pa je dejansko prizadela tudi podjetja, ki so — kljub vojni vihri — trgovala s temi državami. Med prizadetimi podjetji so tudi številna slovenska izvozno-uvozna podjetja, ki doživljajo te dni, po prvem embargu proti Srbiji in črni gori, drugi gospodarski šok.

»Potres, to je pravi potres,« je nove sankcije ES ocenil predsednik zunanjetrgovinske sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju Marino Košuta. Ukrep ES pomeni za izvozno-uvozna podjetja, pa tudi za prevozna in špediterska podjetja dodatno obremenitev, možne zastoje, nepredvidene tehnične čase za opravljanje vseh izvoznih operacij, predvsem pa povečanje administrativnega dela.

»Izvažanje evropskih proizvodov v Hrvaško, Bosno in Hercegovino in v Makedonijo bo odslej sicer mogoče, zahtevalo pa bo izredni upravni napor. Italijanski izvoznik bo lahko dobil dovoljenje ministrstva za zunanjo trgovino za izvažanje v te tri države le v primeru, da mu bo kupec iz teh držav posredoval potrdilo lastnih oblasti, da bo izvoženi evropski proizvod (ali blago) ostal v državi. Po dosedanjih vesteh kaže, da bodo imele te licence trimesečno veljavo,« je obrazložil Košuta.

Takšna zahtevna in zapletena procedura bo gotovo upočasnila gospodarsko izmenjavo s tremi državami bivše Jugoslavije. Marino Košuta je to upočasnitev nazorno nakazal s sledečo prispodobno: »Dosljej je trgovinska izmenjava potekala po avtocesti, zadnje sankcije pa so to avtocesto zavile v tisoč ovinkov...«

Med blagom, ki je izvzeto teh drugih gospodarskih sankcij, so farmacevtski proizvodi in humanitarna pomoč v višini največ 1.000 ECU (ali 1.626.000 lir). Ob teh pa še pogodbe, ki so jih izvozno-uvozna podjetja podpisala pred 19. septembrom, datumom, ko so sankcije stopile v veljavo.

Učinek novih sankcij je bilo te dni že zaznati. Številna izvozno-uvozna podjetja so začela v ponedeljek preklicati odpremo blaga. Na tovornem postajališču na Fernetičih je prišlo doslej že do nekaterih zastojev. Večjih ni bilo, ker so imeli finančni stražniki opravka predvsem s tovari, ki so bili natovorjeni pred 19. septembrom in s pogodbami, ki so bile denarno že poravnane. Po mnenju vodje carine na Fernetičih, Vita Portale-

ja, bodo nove sankcije vsekakor prizadele izvozno-uvozni sektor z zmanjšanjem števila pogodb, zmanjšanjem prevozom, zmanjšanjem dela. »Morda se bodo podjetja odločila za prehod čez italijansko-avstrijsko mejo, da bi obšli sankcije. Avstrija namreč ni član dvanajsterice,« je namignil Portale.

Marino Košuta je dokaj skeptično ocenil tako možnost. »Avstrija bi vsekakor lahko predstavljala "luknjo", skozi katero bi se lahko pretakal evropski tovar v države, ki jih pesti embargo. Formalno bi bilo to mogoče, dejansko pa bolj malo verjetno. Odvisno je od avstrijskih oblasti. Bilo bi zelo neodgovorno, da bi Avstrija, ki je z eno nogo takorekoč že v Evropski skupnosti, dovolila kaj takega, saj navsezadnje ne bi bilo v skladu s političnimi stališči, ki jih je zavzela že ob samem izbruhu vojne v bivši Jugoslaviji.«

Kakšno upanje torej ostaja izvozno-uvoznim podjetjem? Sedaj predvsem to, da ministrstvo za zunanjo trgovino čimprej izda točna navodila carinski službi, bankam in vsem prizadetim za izvajanje embarga in za izdajanje dovoljenj za poslovanje s tremi državami.

Predsednik tržaške trgovinske zbornice Tombesi je v tej zvezi poslal pristojnim ministrstvom (zunanjemu, zunanjetrgovinskemu in finančnemu) brzojavko, v kateri med drugim tudi izraža upanje, da bi iz sankcij izvzeli izvažanje po avtonomnem računu. Po mnenju Marina Košute bi bil lahko to ventil, ki naj bi dovedel prizadetim podjetjem nekoliko kisika. Vprašanje pa je, ali bo kaj takega sploh mogoče izvesti...

Mladi Moskovčani so se včeraj srečali s tržaškimi vrstniki v Dijaškem domu

Mladi Moskovčani, ki se ta teden mudijo na obisku v našem mestu kot gostje kulturnega združenja Euroest cultura, so se včeraj v prostorih slovenskega dijaškega doma Srečko Kosovel srečali s tržaškimi vrstniki slovenske in italijanske narodnosti (foto Križmančič). Tu je tudi stekla zanimiva okrogla miza na temo »Mladi v Moskvi, mladi v Trstu - družbeno in šolsko življenje, združevanje in prostovoljno delovanje«.

Pred tem je rusko delegacijo sprejel na tržaškem županstvu podžupan Magnelli, ki je izrazil zadovoljstvo, da prihaja do takšnih kulturnih izmenjav med mladimi. Decembra bo svojim moskovskim vrstnikom vrnila obisk skupina mladih Tržčanov.

Predstavniki medijev o informaciji v Trstu

V dvorani Baroncini je bila sinoči razprava o informaciji v Trstu, ki jo je organiziral klub Rosselli in ki so se ga udeležili direktorji tržaških dnevnikov ter nekaterih zasebnih televizijskih postaj (foto Križmančič). Govor je bil o številnih problemih, ki tarejo svet informacije ne samo v Trstu, temveč tudi širše po vsej Italiji. V pravico so posegli tudi poslušalci s svojimi opazkami, ki so bile marsikdaj kritične do dela novinarjev in sredstev javnega obveščanja. Posebna pozornost je veljala tudi pristopu k novinarskem poklicu, ki je v sedanji zakonski ureditvi marsikdaj prepuščen volji in nevolji direktorjev časopisov.

Dokajšnje zanimanje je vzbudil tudi projekt novega Primorskega dnevnika oz. njegove razširitve na vseslovenski prostor, s čimer so bili nekateri že seznanjeni, saj je tržaški mesečnik Messaggi registrati v svoji zadnji številki posvetil načrtu in pripravah nanj dokajšen prostor.

Veliko število poslušalcev kaže na dejstvo, da je vprašanje medijev in poročanja še kako občuteno v našem mestu, tako da bodo pobudo v kratkem najbrž ponovili.

Člani in odbor SK Devin sočustvujejo z odbornikom Lucianom Legišo in sorodniki ob prerani izgubi brata Jožka.

Pokrajina: SKP ne bo vstopila v morebitno večinsko koalicijo

Stranka komunistične prenovе ne misli na noben način sodelovati v novi pokrajinski upravi, zlasti ne s tistimi strankami, ki v krajevnih upravah sodelujejo z Listo za Trst in ki so svojčas sprejele politično podporo neofašistov. Vodstvo SKP je v bistvu zavrnilo »ponudbo«, ki je prišla iz vrst nekaterih krajevnih socialistov, po oblikovanju neke vrste alternativne pokrajinske koalicije, pri kateri naj bi posredno sodelovala tudi Komunistična prenova. Slednja naj bi zamenjala sedanjo, ki je bila v začetku avgusta izvoljena z odločilno podporo predstavnikov MSI.

Komunistična prenova - piše v izjavi strankinega pokrajinskega vodstva - zavrača možnost takih »akrobatskih« političnih rešitev in poziva tudi ostale levičarske stranke, naj ne nasedejo tem jalovim političnim predlogom. SKP bo še dalje vodila dosledno in ostro opozicijo sedanji tristrankarski upravi, ki vodi Občino in Pokrajino.

Pokrajinski svet se bo skoraj gotovo sestal v sredo, 30. septembra. Na dnevnem redu ima izvolitev novega predsednika in novega pokrajinskega odbora. Rok za izvolitev novih upraviteljev zapade 23. oktobra. Če bo do tega datuma Pokrajina še brez odbora, bo prefekt primoran razpustiti skupščino in imenovati izrednega komisarja.

Predsednik Ekvatorialne Gvineje Basoso bo v ponedeljek obiskal tržaško pristanišče

Predsednik Ekvatorialne Gvineje Ogbian Enguema Boasoso bo v ponedeljek, 28. septembra, obiskal Trst. Med obiskom se bo srečal s predsednikom tržaške pristaniške ustanove Paolom Fusarolijem, da bi se izboljšal še itak zelo dobre stike med našo luko in srednjeafriško republiko.

Ob tej priložnosti bosta Basoso in Fusaroli priredila skupno tiskovno konferenco, ki bo ob 17.30 v prostorih tržaške Pomorske postaje. Na srečanju z novinarji bosta orisala načrte o sodelovanju med Ekvatorialno Gvinejo, tržaškim pristaniščem in družbo Promoport International iz Genove.

Deželna uprava naj bi sama izdala gradbena dovoljenja Monteshellu

Deželna uprava bo mogoče s posebnim postopkom sama izdala vsa potrebna gradbena dovoljenja za izgradnjo podzemnega plinskega skladišča Monteshell pri Žavljah, se pravi brez privoljenja miljske občine. Sklep v tem smislu naj bi sprejel najprej deželni odbor in potem še sam deželni svet. Vse to pod pogojem, če bo ministrstvo za okolje predhodno izrazilo pozitivno mnenje glede vpliva na okolje, ki naj bi ga obrat imel.

Tako sta povedala deželna odbornika za industrijo Ferruccio Saro in za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone na sestanku, ki je bil včeraj popoldne v Trstu posvečen vprašanju realizacije plinskega skladišča v Žavljah, predvsem pa usodi 90 delavcev bivše naftne čistilnice Aquile, ki bi morali v novem obratu dobiti zaposlitev. Sestanka so se poleg obeh deželnih odbornikov udeležili miljski župan Ulcigrai ter predstavniki družbe Monteshell, združenja industrijcev, sindikatov CGIL, CISL in UIL ter samih 90 delavcev, ki so trenutno v dopolnilni blagajni. Problem postaja tudi s socialnega vidika dokaj pe-

reč, saj bo dopolnilna blagajna zapadla 30. novembra in je ne bo mogoče podaljšati, če do takrat ne bo odobren izvršilni načrt za plinsko skladišče. Izvršilni načrt pa ne more biti gotov, če ni ustreznih gradbenih dovoljenj, ki jih miljska občinska uprava ne namerava izdati, odkar se je večina Miljčanov na nedavnem referendumu izrekla proti gradnji tega objekta.

Odtod ideja, da bi vsa potrebna gradbena dovoljenja izdala sama deželna uprava, kar je dokaj ne navadno, a po vsem sodeč vendarle mogoče, ko gre za objekte deželnega interesa. Kot rečeno, pa bo pred tem treba počakati, da se izreče ministrstvo za okolje glede vpliva plinskega skladišča na okolje, do česar naj bi prišlo v sorazmerno kratkem času.

Celotno zadevo je v tiskovnem poročilu komentiral odbornik Saro. Med drugim je dejal, da v Trstu smo v zadnjih časih priča pravemu procesu deindustrializacije. Mnogi proti temu tožijo, malokdo pa kaj konkretnega napravi, da bi se lahko razvijale tudi zanimive pobude, ki so se v zadnjih treh letih pojavile.

Ugotovitev z mednarodnega srečanja o vlogi manjšin Zavzemati se je treba za Evropo v kateri ne bo "prerezanih jezikov"

»Sedaj, ko smo razbili Sovjetsko zvezo, razbijmo še Evropo! Dajmo več prostora vsem njenim internim komponentam: Evropa ne bo zaradi tega izgubila ničesar, nasprotno obogatila se bo in zrasla, ko ne bo v njej več prerezanih jezikov.« V tem pozivu patra Egidia Guidubaldija, direktorja Kaprijske šole (po otoku Capri, kjer je podobno šolo ustanovil ruski pisatelj Maksim Gorkij) v ruskem Sankt Peterburgu, je strnjen smisel sinočnjega srečanja na temo »Gorica: stičišče etničnih manjšin vzhoda in zahoda«. Srečanje so priredili občina Gorica, ISIG in Kaprijska šola, udeležili pa so se ga poleg številnih ruskih gostov še raziskovalci drugih narodnosti. Ob zadovoljivi udeležbi je nekoliko izstopala skoraj popolna odsotnost Goričanov: že res, da je bilo srečanje namenjeno strokovnemu občinstvu bolj kot širši javnosti, res pa je tudi, da bi mesto, začeniši z njegovimi upravitelji, lahko pokazalo nekoliko večjo pozornost. Tako pa je marsikatera beseda o "odprtosti" Gorice izzvenela kot nekoliko pretirana če že ne neumestna.

V imenu odsotnega župana Tuzija je tako goste pozdravil odbornik Colella in dejal, da je Gorica že od nekaj stičišče kultur ter pri tem ocenil, da je treba iskati predvsem to, kar je univerzalnega v vseh jezikih in kulturah ter združuje ljudi mimo razlik. Odbornica Aleksandra Devetak je pozdravila v imenu pokrajinske uprave. Omenila je krivice, zapiranje in

ločevanje med kulturami, ki so se dogajali v preteklosti in poudarila, da prisotnosti manjšin ni mogoče zanikati, ker bi s tem zanikali vso našo zgodovino in kulturo. Prav zato in v vidiku gradnje nove Evrope je potrebna največja odprtost in ovrednotenje manjšin. Te pojme je poudaril tudi ravnatelj ISIG prof. Alberto Gasparini, ki je podčrtal, da je prisotnost pripadnikov različnih narodov (raje jih je označil tako kot pa s pojmi večina-manjšina) pravo bogastvo Gorice, ki ga gre varovati.

Že omenjeni pater Guidubaldi je dematiral bojazen Gorbačova, da bo konec SZ pomenil katastrofo. Menil je, da je razpad centralistične države sprostil nove, pozitivne energije in dal prostora različnim kulturam nekdanjega sovjetskega imperija. Želel je, da bi podoben proces zajel tudi zahodno Evropo, razbil v njej vse centralizme in dal prostora narodom, manjšinam in kulturnim skupnostim. S tem bo Evropa bogatejša in bolj razgibana, je menil.

Raziskovalka pri ISIG dr. Laura Bergnach je nato predstavila goriško stvarnost in preteklost iz vidika multikulturalnosti in ocenila, da je mesto znalo pogosto razviti pozitivne energije sožitja in sodelovanja v mednacionalnih odnosih, ki so tako prevladale nad negativnimi zapiranjami in odvratanja različnih. To velja še posebno za obdobja, ko je Gorica bila sposobna postati kulturno središče za različne narode, ki v njej živijo.

Niz uvodnih posegov, ki jim je sledila še razprava z občinstvom, sta sklenila ruska profesorja Aleksander Ninov in Izalij Zemtsovski. Prvi je predstavil rusko sekcijo mednarodne Kaprijske šole ter njena prizadevanja po povezovanju znanstvenikov na relacijah vzhod-zahod in sever-jug, drugi pa je predhodil nekaj zanimivih ugotovitev iz lastnih izkušenj raziskovanja folklorne zlasti kot dejavnika kulturnega in političnega istovetenja v deželah bivše Sovjetske zveze.

Občinski svet zaseda v ponedeljek

Goriški občinski svet se bo sestel v ponedeljek ob 17. uri. Tako napoveduje v krajšem sporočilu župan Tuzzi. V istem sporočilu obvešča tudi, da je občinski odbor na zadnji seji razpravljal o izpopolnitvi omrežja javne razsvetljave ter o postopku za imenovanje občanskega pravobranilca. Postopek za izvolitev naj bi se zaključil v kratkem. Kakor znano, volijo pravobranilca člani občinskega sveta in predstavniki rajonskih svetov. V nekaterih rajonih so predstavnika že izbrali, oziroma imenovali, v preostalih pa naj bi to opravili do konca meseca. Tako jzatem bodo določili datum volitev.

Zadnje priprave na deželni sejem mode Odpri ga bodo 1. oktobra na razstavišču Expomego

Razstavišče ob ločniškem mostu bo v prihodnjem tednu zaživelo v znamenju sejma Flash moda 92. Prireditelj, katere pokrovitelj je Goriška hranilnica, bodo odpri 1. oktobra, trajala pa bo do 5. oktobra. Na sejmu bo prisotnih nad 150 razstavljalcev, ki bodo predstavljali okrog 500 blagovnih znamk, oziroma hiš. Poseben prostor bodo namenili prikazu modnih krojačnic iz naše dežele.

Razstavni prostor bo skupen, urejen pa kot nekakšna ulica, polna izložbenih oken, s ploščadjo in nepogrešljivo kavarno na koncu. Na tej ploščadi se bodo odvijala tudi srečanja "Aperitivo moda" z zanimimi osebnostmi s področja mode, novinarstva in varieteteja.

Tako napoveduje nastop Sandra Paternostra, Carmen Lasorella in Gabrielle Carlucci. Na otvoritvenem večeru pa bodo nastopili Edoardo Vianello, Little Tony in Jimmy Fontana.

Bogat in zanimiv program napovedujejo tudi v naslednjih dneh. Na prvem mestu so seveda modni defileji, ki bodo na sporedu 2. oktobra, 3. oktobra in tudi v nedeljo 4. oktobra.

Omeniti velja še deželni kongres frizerjev (zbrali se bodo prvič na deželni skupščini), razstavo kiparskih, slikarskih in keramičnih izdelkov (užejajo jo v hali A) ter žrebanje in podelitev nagrad v okviru pobude Contodonna.

Sejem Flash moda pripravlja agencija za sejemске dejavnosti Goriške trgovinske zbornice v sodelovanju z Deželno ustanovo za razvoj obrtništva.

V ponedeljek, 28. t.m. bodo po teku manifestacije predstavili na tiskovni konferenci v Vidmu.

Lutkovne prireditve danes na gradu

Na gradu se nadaljuje lutkarski festival Alpe-Jadran. Danes dopoldne bodo ob 10. uri na terasi na grajskem obzidju nastopili "I Burattini Veneti" iz Trevisa s predstavo Paola Papatotta "La casa stregata". Zvečer ob 21. uri bodo isti lutkarji predstavili igro, ki je po vsebini in jeziku namenjena odraslim. Predstava bo na notranjem dvorišču na gradu. Naslov je "Farse brevi" in gre za zabavno ter po napovedih "pikantno" predstavo z lutkami o človeških navadah in razvadah.

razna obvestila

PD Podgora vabi v nedeljo, 27. t.m. ob 18.30 na koncert "Vinko Vodopivec v cerkveni glashi", ob 40-letnici skladateljeve smrti. Koncert bo v župnijski cerkvi v Podgori.

Sekcija VZPI—ANPI Jamlje/Dol priredi v nedeljo, 18. oktobra ob 15. uri tradicionalni Partizanski piknik v Jamljah, pri Marjotu Pahorju. Prijave, do vključno 12. oktobra sprejemajo Ettore Moro, Mario Croselli in Karlo Kobal. Sekcija vabi vse, ki se nameravajo piknika udeležiti, da se čimprej prijavi.

Združenje športnih ribičev Vipava vabi na društveno tekmovanje - lov na postrv v nedeljo, 27. t.m., ob 8. uri v Vilešu. Poskrbljeno bo za topli prigrizek. Prijave še danes 24. t.m. na sedežu (gostilna Rubijski grad).

Kako so varčevalci reagirali na denarne in fiskalne pretrese Zaskrbljenost vendar brez panike Menjalnica v Kmečki banki odprta

Nihanje na mednarodnih finančnih tržiščih se še ni poglelo, kar je tudi razlog, da italijanska lira še nima svojega uradnega fixinga, tj. uradnega tečaja na borzi. Splošni negotovosti in izredni finančni zmedbi so se pridružili še drastični ukrepi, ki jih je pred dnevi sprejela italijanska vlada. Kljub temu, da se sleherni italijanski družini ne obetajo najboljše časi in da je opaziti vsesplošno zaskrbljenost, pa doslej nismo bili priča pretiranemu preplahu v bankah, oziroma navalu varčevalcev.

To so nam potrdili tudi v goriški Kmečki banki, kjer sploh ni bilo zaznati s strani varčevalcev nobene panike. Stranke so se sicer v večjem številu kot ponavadi obračale do finančnih konzulentov za nasvet, kako zavarovati prihranke pred devalvacijo. Kot običajno je bil množičen tudi obisk nerezidentov, tj. strank iz Slovenije, ki so se morda zbal ošibitve italijanske valute in so želeli s tem v zvezi razne informacije in zagotovila.

Vsekakor, tako zagotavljajo v Kmečki banki, je vse potekalo na najboljši način, brez panike, umirjeno. Banka je nudila strankam vse možne usluge, varčevalci pa so dokaj trezno reagirali na nastalo situacijo in se niso predali morebitnemu obupu, ki je lahko v takih primerih najslabši svetovalec.

Ob vsem tem velja povedati, da je tudi v teh dneh v Kmečki banki stalno delovala menjalnica. Kljub vsem težavam, še predvsem trenutnemu zaprtju borze, ki je botroval nekoliko kasnejšemu vsakodnevemu ocenjevanju tečajev, je servis potekal nemoteno. Domači operaterji so bili v stalnem kontaktu z mednarodnimi tržišči, tako da so sproti prilagajali tečaje. Na banki so nam zagotovili, da bodo tudi v bodoče menjavali valute in to tudi v primerih ko ne bo uradnega tečaja na borzi.

Tudi na Goriškem se širi protest proti "krivičnim" ukrepom vlade

Vladni ukrepi še naprej povzročajo na Goriškem tako kot drugod po državi negotovost in vrenje med različnimi družbenimi sloji, ki jih bo prizadel vladni manever. Protesti prihajajo tudi iz posameznih strokovnih združenj samostojnih delavcev, od trgovcev, do obrtnikov do svobodnih poklicev. Gotovo pa je negotovanje najmočnejše med odvisnimi delavci, tako med javnimi uslužbenci, ki jim je vlada zamrznila že zapadle delovne pogodbe in celo odzvela nekatere že uveljavljene ugodnosti (na primer za osebje sodnih uradov), kot med delavci v zasebnih podjetjih in med upokojenci, ki jih je vladna sekira sorazmerno spet udarila najbrž močnejše kot druge sloje.

Spričo naraščajočega protesta so tudi v zveznih sindikalnih vrstah opusitli vsako oklevanje in začeli z veliko vnemo pripravljati splošno stavko, ki bo v vsej deželi

v torek, 29. septembra. O poteku stavke bodo podrobneje spregovorili na tiskovni konferenci v soboto, že včeraj pa so objavili nekaj okvirnih informacij: stavka bo tako na tržiškem trajala 3 ure, od 9. do 12. ure, drugod v pokrajini pa štiri ure, od 8.30 do 12.30. Manifestacija bo v Trziču, kjer se bodo tudi udeleženci iz drugih krajev na Goriškem zbrali ob 9.15 pred športno palačo.

Na manifestaciji bodo sindikati zahtevali predvsem sledeče ukrepe: revizijo meje 40 milijonov za zdravstvene storitve ter drugih ukrepov v zdravstvu; pokojninsko reformo brez popolne zamrznitve vseh pokojnin; pravično obdavčitev vseh dohodkov z uvedbo minimalnega obdavčenja za neodvisne delavce, obdavčitvijo finančnih rent in ponovno uvedbo ukrepov, ki naj omejijo ti. fiskalno drenažo dohodkov; "odmrznitev" kolektivnih pogodb v javnem sektorju; za-

mrznitev cen, ki najbolj vplivajo na inflacijo; kanalizacijo varčevanja podjetij in občanov s primernimi jamstvi; ukrepe v prid razvoju proizvodnje in zaposlovanju.

Kar zadeva javne uslužbe je v teh dneh še posebno "vroče" med cariniki in osebjem sodišč. Prvi bodo imeli pred koncem tedna sindikalno skupščino, na kateri bi se utegnili ponovno odločiti za blokado oz. pasivno oviranje blagovnega tranzita čez mejo. Uradniki na sodišču, ki jim je vlada odzvela posebno doklado za sodne službe, pa so imeli včeraj dopoldne sindikalno skupščino, na kateri so odločili, da sicer ne bodo stavkali, da pa ne bodo opravljali nadurnega dela.

kino

Gorica

VITTORIA 20.15-22.00 »Moglie a sorpresa«. Steve Martin in Goldie Hawn.

CORSO 17.30-22.00 »Basic instinct«. VERDI 17.30-22.00 »Batman, il ritorno«.

Nova Gorica

SOČA 20.30 »Črno ogrinjalo«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »Slava moja ga očeta«.

DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI All'orso bianco (Tavasani) - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU Rismondo - Ul. E. Toti 52 - tel. 410701.

Neobičajna nezgoda mladeniča Nanj je padla ulična svetilka

Dinamika nezgode, ki se je pripetila 25-letnemu Giuseppu Cadaveru iz Gorice ulica Grazarolli 38 še ni povsem razjasnjena, znane pa so posledice, ki jih je Cadaveru utrpel. Danes bo predvidoma odšel na zdravljenje na ortopedski oddelek splošne bolnišnice zaradi neordne poškodbe na desni roki z nevarnostjo trajnih posledic uporabe roke. Na okončino mu je namreč padel balon ulične svetilke. Dogodek se je pripetil nekaj po 15.30 v ulici Roma. Kako in zakaj je telo padlo s svojega ležišča pa bo treba najbrž šele pojasniti.

Balinarski turnir

Jesen je kot se zdi, najbolj primeren čas za balinarska tekmovanja. V Sovodnjah so pred kratkim sklenili tekmovanje za memorial Janka Cotiča, te dni pa na Vrhu hitijo s pripravami na podobno manifestacijo. Balinarski klub Danica pripravlja namreč v soboto, 26. t.m. balinarski turnir, v spomin Marčela Devetaka.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA
in
GORIŠKI MUZEJ - NOVA GORICA

ob 40-letnici smrti VINKA VODOPIVCA

vabita na predstavitev

- zbirka Vodopivčevih posvetnih skladb Moje gosli in Naša Soča v izdaji Zveze slovenske katoliške prosvete
- zbornika o Vinku Vodopivcu, ki ga je izdal Goriški muzej.

Sodelujejo: Marjan Breclj, Slavica Mlakar, Slavica Plahuta, Francka Žgavec in mešani pevski zbor Rupa-Peč.

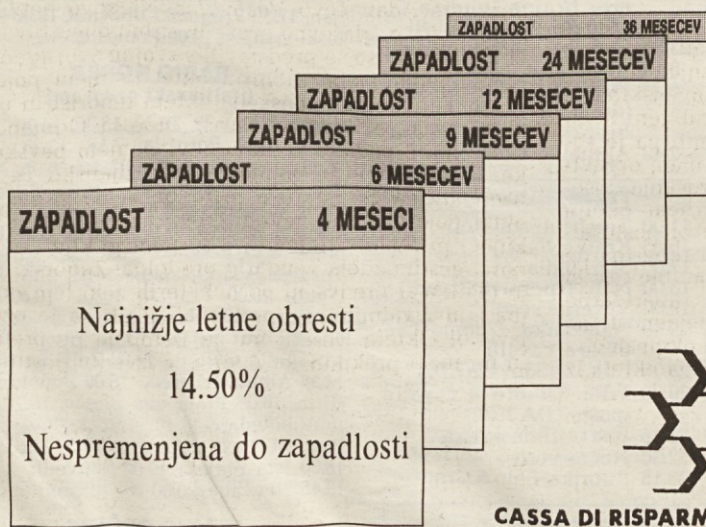
Četrtek, 24. septembra ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici

TO SO NOVA

HRANILNA PISMA

ODLIČNI DONOSI

ZAKAJ JIH NE BI ODKRILI?

CASSA DI RISPARMIO
DI GORIZIA
GORIŠKA KRANILNICA

Pojasnila o višini obresti, o cenah, in o pogojih poslovanja so na ogled na posebnih analitičnih obrazcih v naših poslovalnicah.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tista, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglaš 850 lir beseda; osmrtnice, zavzame in sočaja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIST Sri (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski dnevnik

četrek, 24. septembra 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Clan italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Slovenskim podjetjem grozi plaz stečajev

MARIBOR — Slovenski pregovor pravi, da je »huda ura« vedno »huda ura«, ne glede na to kaj pride in ne glede na to ali jo človek pričakuje ali ne. Tako so tudi delavci mariborske »Elektrokovine« in Tovarne vozil in toplotne tehnike »Boris Kidrič« ter »Cevovoda« v Mariboru v teh dneh presenečeni in prizadeti, ker omenjenim podjetjem grozi stečaj, čeprav o nevarnosti stečaja že dolgo govorijo v vodstvih teh podjetij ter pristojni mestni in republiški organi.

»Elektrokovini« iz Maribora, ki je največji proizvajalec elektromotorjev, svetilk in dušilk v Sloveniji, grozi stečaj, ker Kreditni banki Maribor dolguje okoli 300 milijonov tolarjev. Ker »Elektrokovina« navkljub pomoči in razumevanju bančnega vodstva že nekaj časa ne more več plačevati svojih kreditov, je vodstvo Kreditne banke v Mariboru zagrozilo, da bo sprožilo pred pristojnim sodiščem v Mariboru stečajni postopek. Banka ocenjuje, da bi lahko z razprodajo osnovnih sredstev »Elektrokovine« poravnala svoje terjatve do tega podjetja. Ker se je »Elektrokovina« prijavila na natečaj za prestrukturiranje in sanacijo podjetij, ki ga je razpisala slovenska vlada, bo Kreditna banka Maribor še nekaj časa pokačala, kakšen bo odgovor slovenske vlade - če le-ta »Elektrokovini« ne bo pomagala, bo banka kakor kaže sprožila stečajni postopek, ki bi ogrozil socialno varnost okoli 2500 zaposlenih v »Elektrokovini«.

Trgovina vozil in toplotne tehnike »Boris Kidrič« v Mariboru pa se je znašla v nevarnosti stečaja, ker je dejansko že ogrožena socialna varnost tega podjetja, ki je imelo v prvi polovici leta blizu 500 milijonov tolarjev izgube. Zaradi tega je vodstvo tovarne poslalo na »prisilni dopust« z zmanjšano plačo oziroma na tako imenovano »čakanje na delo« okoli 1500 delavcev, za katere v tem 2200-članskem kolektivu, zaradi pomanjkanja naročil in obratnega kapitala nimajo dovolj dela. Medtem, ko v vodstvu tovarne pripravljajo seznam »trajnih presežkov« delavcev pa so

sindikati v tovarni zagrozili, da bodo vodstvo podjetja tožili, saj naj bi le-to po nezakoniti poti določilo delavce, ki so morali »na čakanje«. Vodstvo TVT »Boris Kidrič« je že opozorilo, da bi se v primeru, če bodo »čakajoči« delavci tožili podjetje, le-to znašlo na pragu stečaja, saj bi se z »delavsko tožbo« sprožil plaz, ker bi podjetje verjetno tožili tudi drugi upniki. Sicer pa se je tudi tovarna »Boris Kidrič« prijavila na natečaj za prestrukturiranje in sanacijo podjetij v Sloveniji.

V še veliko težjem položaju so delavci mariborskega »Cevovoda«, ki so ga zaradi »kritičnih« razmer zapustili domala že vsi najodgovornejši vodstveni delavci, ki so za nameček »s seboj« v druga podjetja zlasti v privatnem sektorju odnesli še nekaj preostalih perspektivnih proizvodnih programov. »Cevovod« tako kakor večina podjetij v Sloveniji nameč do slej še ni imel takozvane »konkurenčne klavzule«, ki bi podjetju omogočala učinkovito varovanje svojih interesov in poslovnih tajnosti. To je v Sloveniji nasploh »rak rana« večina podjetij, ki so še vedno v »ogroženi lastnini«, saj v nekdanjem »sistemu socialističnega samoupravljanja« niso predvideli možnosti privatizacije podjetij, zato sistem tudi ni imel vgrajenih »varovalk« za različne možne zlorabe na poti podjetij »v privatizacijo«.

Dejstvo, da so se kar tri izmed največjih mariborskih podjetij v septembru in takorekoč na začetku nove delovne sezone znašla pred stečajem, je zelo vznemirilo domala vso mariborsko delavstvo, saj so, kakor kaže, »črni dnevi mariborskega gospodarstva« o katerih se je v preteklih mesecih toliko govorilo, sedaj »pred vrati«. V primeru, da bi »Elektrokovina«, TVT »Boris Kidrič« in »Cevovod« morali v stečaj, potem bi se več kot 20 tisoč nezaposlenim delavcem v mariborski regiji pridružilo še 5 tisoč novih brezposelnih delavcev, kar bi zelo poslabšalo socialne razmere v tem koncu Slovenije. (NIA)

Ofenziva Tudjmanove vlade proti opozicijskim medijem

Za hrvaške neodvisne novinarje so pod Tudjmanovo oblastjo nastopili hudi časi

(Foto Srdjan Živulović)

LJUBLJANA — Na Hrvaškem se nadaljuje »podržavljanje« in »čiščenje« tistih medijev, ki niso po okusu novim hrvaškim oblastem. Zdaj se je hrvaška država pojavila s svojim upravnim odborom, ki mu načeljuje pomočnik hrvaškega notranjega ministra Zdravko Židovec, v reškem Novem listu, kar je izzvalo pravi upor pri novinarjih in drugih sodelavcih tega popularnega reškega lista, ki nadaljuje časnikarsko tradicijo najstarejšega dnevnega lista na Hrvaškem. Nadaljuje se tudi agonija zagrebškega Danasa. Ta list je pred nedavnim doživel svoje

tretje rojstvo in tretjo smrt v nekaj več kot 10-letnem obdobju, odkar izhaja.

Reški Novi list je skupaj s splitsko Slobodno Dalmacijo zaslovel kot pogumno in samostojno glasilo, ki ima tudi širok krog bralcev. Očitno pa prav to posebej vznemirja sedanjo hrvaško oblast in Tudjmanovo hrvaško demokratično skupnost, ki v takšni samostojnosti ne vidi demokratične prednosti za Hrvaško, ampak samo »nevarnost« in svojega »sovražnika«. »Neodgovorne novinarje« poskuša ta oblast znova spraviti pod svojo kapo s pomočjo »podržavljanja« dosedanje družbene lastnine v časopisih in z vzpostavljanjem sebi povsem predanih upravnih odborov, v katere brez kakršnih koli predsodkov kadruje tudi visoke policijske funkcionarje in to - v primeru reškega Novega lista - celo načelno pozicijo. Do »podržavljanja« reškega lista je prišlo prav v trenutku, ko so novinarji in drugi zaposleni storili vse potrebno za lastninsko preoblikovanje svojega podjetja v delniško družbo. Reški novinarji in tamkajšnja opozicija so poseg hrvaške vlade označili za puč. Kolovodja prevrata naj bi bil podpredsednik hrvaške vlade Darko Čargonja, ki je osebno pridobil nekaj »pučistov« tudi v vrstah nekaterih urednikov, ki pa jih je direktor Novega lista na predlog glavnega urednika lista že suspendiral in odstranil iz podjetja. Kolektiv Novega lista je v svojem sporočilu za hrvaško javnost kategorično odbil takšen poseg države, ki poskuša prikazati vse zaposlene v Novem listu kot ljudi, ki naj bi delovali proti interesom Republike Hrvaške in svoje domovine. Hkrati so

zaposleni izrekli zaupnico direktorju Novega lista Zdenku Mančeviću zaradi uspešnega vodenja podjetja in glavnemu in odgovornemu uredniku Veljku Vičeviću zaradi uresničevanja neodvisne uredniške politike.

Zaradi podobnega posega hrvaške države je pred nedavnim prenehal izhajati zagrebški politični tednik Danas. Novinarji tega uglednega časnika so se namreč iz protesta odločili, da bodo tiskali povsem samostojen list z imenom Novi danas. Po mnogih, tudi sodnih zapletih, je najprej izšla samo ena številka, ker je bilo zaradi obtožbe, da so si novinarji nelegalno prisvojili ime Danas, nadaljnje tiskanje sodno prepovedano. Pozneje se je vendarle pojavilo še nekaj številčk Novega danas. Potem pa so nastale nove velike težave s tiskanjem in distribucijo, ker je Vjesnikova prodajna mreža, ki predstavlja preko 80 odstotkov vseh prodajnih mest na Hrvaškem, odbila, da bi še naprej prodajala Novi danas. Tako Novi danas zdaj spet ne izhaja. Znani hrvaški oporečnik proti komunizmu in tudi kritik sedanjega hrvaškega režima Ivan Zvonimir Čičak vidi v potezih hrvaških oblasti na področju informiranja »novo fazo ideološkega čiščenja«. Čičak meni, da takšno početje vodi Hrvaško v novi »hrvaški državni - kapital-socializem«. Čičak pravi, da stranka na oblasti na Hrvaškem zdaj vzpostavlja model, ki je znan iz starega režima: to je model mržnje, uzurpacije tuje svobode in imenu svoje oblasti. »To je model represije in denuncijanstva, to je model, ki ima samo eno željo in cilj, to pa je absolutna in brezmejna oblast...« (NIA)

Jesenska idila na Blejskem jezeru

Blejske pletne počivajo v sončnem zatonu: jesen na Blejskem jezeru je edinstveno doživetje

(Foto Srdjan Živulović)

GLEDALIŠČE »POLITEAMA ROSSETTI« - TRST

slavnostni dobrodelni koncert
v nedeljo, 27. septembra, ob 21. uri

FILHARMONIČNI ORKESTER MILANSKE SCALE

dirigent

RICCARDO MUTI

na sporedu

BUSONI, CASELLA, FAURÉ, DEBUSSY

CPL planiranje
kulturnih prired.

ob 150 letnici banke

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE

crt

predprodaja vstopnic: Trst U.T.A.T. pasaža Protti 2